

Proovide võtmine

Rümpadelt destruktiivseid ja mittedestruktiivseid proovide võtmise meetodeid, proovivõtukohtade valimist ja proovide hoiustamise ja transpordi nõuded on kirjeldatud standardis EVS EN ISO 17604 (Toiduahela mikrobioloogia. Proovivõtt rümpadelt mikrobioloogiliseks analüüsiks).

Toidutootmisahela keskkonnast võetavate proovide puhul kasutatakse standardmeetodina EVS EN ISO 18593 (Toiduahela mikrobioloogia. Pinnaproovide võtmise horisontaalmeetodid).

Proovide võtmist ***Listeria monocytogenes*' e tuvastamiseks** pindadelt tootmise käigus reguleerib juhismaterjal „*Guidelines on sampling the food processing area and equipment for the detection of Listeria monocytogenes*“.

Rümpadelt, puhastelt tootmispindadelt ja käteelt **tampooniproovide** võtmiseks on kasutusel steriilset peptonsoola lahust (10 ml) sisaldavad proovivõtutuubid koos kuivade tampoonidega. Tampoonimeetodit kasutatakse enamasti raskesti ligipääsetavate ja väikestelt aladelt ($\leq 100 \text{ cm}^2$) võetavate proovide puhul. Proovivõtuala suurus peab olema ligikaudselt teada ja/või asukoht hästi kirjeldatud.

NB! Rümbaproovi puhul koosneb proovivõtukomplekt 4 tuubist ning 8 kuivast steriilsest puitvarrega tampoonist.

Steriilne proovivõtukomplekt, mis sisaldab endas sulguriga kilekotis olevat puhverdatud peptonveega niisutatud käsna ning paari ühekordseid kindaid, on sobilik suurtelt pindadelt ($> 100 \text{ cm}^2$) proovide võtmiseks nn **abrasiivse käsna meetodil**. Abrasiivse käsna meetod on sobilik eelkõige patogeensete mikroobide (*Listeria*, *Salmonella*, *Yersinia*, verotoksiline *E. coli* jt) olemasolu tuvastamiseks. Mikroorganismide tuvastamiseks keskkonnast peaks proovivõtuala olema võimalikult suur, soovitatavalt suurusvahemikus 1000 cm^2 kuni 3000 cm^2 .

Tootmise kestel ***L. monocytogenes*' e proovide** võtmiseks pindadelt kasutatakse peptonsoola lahuses niisutatud tampoone või abrasiivset käsna. Soovituslik proovivõtuala peaks olema võimalikult laialdane ($1000 \text{ cm}^2 - 3000 \text{ cm}^2$).

Kui proov on võetud patogeensete mikroobide, *E. coli*, *coli*-laadsete bakterite, stafülokokkide tuvastamiseks, siis samast proovist analüüse mikroobide ja *Enterobacteriaceae* arvuliseks määramiseks teostada ei saa. Selleks väljastatakse eraldi proovivõtukomplekt.

Lisainfo:

TARTU tel 73 86 103, e-post: maiu.kuningas@vetlab.ee

TALLINN tel 60 35 821, e-post: kristel.lilles@vetlab.ee

RAKVERE tel 32 27 625, e-post: lea.vilu@vetlab.ee

SAAREMAA tel 45 31 496, e-post: mai.truutsi@vetlab.ee

INFOMATERJAL – PINNAPROOVIDE (HÜGIEENIPROOVIDE) VÕTMINE JA SAATMINE MIKROBIOLOOGILISEKS ANALÜÜSIKS

Proovivõtutuube ja –komplekte väljastavad VTL-i laborite vastuvõtuosakonnad. Õhu analüüsideks väljastatakse Petri tassid koos mikroobide kasvuks vajaliku söötmega – mikroobide arvu määramiseks on kasutusel TSA ning pärm- ja hallitusseente puhul DRBC sööde – ning vajalik on eelnev kokkulepe töid teostava osakonnaga.

Proovi säilitamine ja transport

Proovid tuleb laborisse toimetada esimesel võimalusel. Proove tuleks hoida ja transportida tingimustes, mis tagab mikroobide eluvõimelisuse ning ei põhjusta nende arvu muutust proovis. Selleks tuleks asetada need jahutuselementidega termokastidesse, et oleks tagatud vastavus ettenähtud säilitustingimustele: rümbaproovide puhul temperatuuril 0 °C kuni 4 °C, keskkonnaproovide puhul 1 °C kuni 8 °C.

Proovide saatmiseks laborisse on võimalus kasutada *cargobus*'i (www.cargobus.ee) või mõne kullerfirma abi. Proovide kaaskirjavormid on kättesaadavad laborite vastuvõtuosakondades ning VTL-i kodulehel www.vetlab.ee „tellimuste vormid“ alt.

Töid teostav labor on tänulik, kui Te leiate võimaluse neid eelnevalt teavitada proovide arvu, vajalike analüüside ning saabumise aja suhtes.

Lisainfo:

TARTU tel 73 86 103, e-post: maiu.kuningas@vetlab.ee

TALLINN tel 60 35 821, e-post: kristel.lilles@vetlab.ee

RAKVERE tel 32 27 625, e-post: lea.vilu@vetlab.ee

SAAREMAA tel 45 31 496, e-post: mai.truutsi@vetlab.ee